

Предлози мера и активности у области јавних набавки

Мера 1: Смањење броја и вредности уговора чијем закључивању није претходила пуна примена Закона о јавним набавкама и Закона о јавно-приватном партнерству и концесијама

Активности:

Активност број 1.1.

Успостављање обавезе да се у преговорима који претходе закључивању уговора са страним државама, међународним организацијама и финансијским институцијама преговарачи Владе Србије залажу за примену домаћих антикорупцијских прописа (нарочито у вези са јавним набавкама и јавно-приватним партнерствима и правилима о конкуренцији и транспарентности) и обавезе да образложе на који начин евентуално уговорена одступања од примене домаћих прописа донети корист која је већа од штете

Измене и допуне члана 5. Закона о закључивању и извршавању међународних уговора

Извршиоци: Министарство спољних послова, у сарадњи са Министарством финансија, Министарством правде и Агенцијом за спречавање корупције

Рок: за израду нацрта – септембар 2021.

За усвајање закона – децембар 2021.

Средства: минимална (рад радне групе, јавна расправа)

Активност 1.2.

Уздржавање Владе Србије од закључивања споразума са другим државама, међународним организацијама и финансијским институцијама, који би садржали обавезу или могућност да се одступи од примене домаћих антикорупцијских прописа (нарочито у вези са јавним набавкама и јавно-приватним партнерствима и правилима о конкуренцији и транспарентности), осим у случајевима када се разлози закључивања споразума тичу безбедности државе

Извршилац: Влада Србије

Рок: одмах

Активност 1.3.

Објављивање свих уговора који су закључени уз примену међудржавних споразума, без примене Закона о јавним набавкама и Закона о јавно-приватном партнерству и информација о праћењу реализације тих уговора

Извршилац: Влада Србије, министарства и јавна предузећа која су задужена за праћење реализације уговора

Рок: 15 дана од доношења Оперативног плана

Активност 1.4.

Стављање ван снаге свих закона (осим закона којим се потврђују међудржавни и други споразуми) који налажу или остављају могућност да се на закључивање уговора који се по својој природи односе на јавне набавке или јавно-приватна партнерства не примене у целости одредбе Закона о јавним набавкама

Извршилац:

Влада Републике Србије (предлог) и Народна скупштина

Рок: Јул 2021 (предлози закона), Август 2021 (закони)

Образложење за све активности:

Уопште не гледано, процес доношења закона у Србији није довољно транспарентан, а разматрање могућих користи које ће неко остварити кроз прилагођавање законских норми приватном интересу, као ни ефеката закона у целини, не прати се на системски начин. Услед тога, плодно је тле за писање закона тако да погодују интересима оних који корумпирају. И поред тога што је пре неколико година донет Закон о лобирању, а унапређена су и правила о јавним расправама, јавности даље нема на располагању довољно информација о томе к о све утиче на доношење прописа. Такође, Народна скупштина не врши у потпуности своју контролну улогу и углавном потврђује предлоге Владе без њиховог темељног разматрања.

Све наведени недостаци посебно долазе до изражаја када је реч о закључивању међународних споразума и са њима повезаних кредитних аранжмана и уговора са другим државама за реализацију конкретних пројеката. Доступност података о процесу који претходи закључивању међудржавних споразума, и сагледавању могућих штетних последица тих аката још је мања него код „обичних“ закона. Њихова ратификација не захтева обавезну јавну расправу у фази израде, нити је могуће у том акту било шта променити кроз амандмане, у фази када споразум стигне Скупштини на одобрење. Поред тога, Народна скупштина приликом ратификације таквих споразума нема увек на располагању потпуне информације о томе на који начин ће они бити коришћени за закључење потоњих уговора за конкретне пројекте. Образложење предлога међудржавних споразума и са њима повезаних кредитних аранжмана, које Влада доставља Скупштини не садржи уопште или не садржи све информације на основу којих би се могло утврдити у којој мери ће се током примене тих споразума одступити од домаћих правила за јавне набавке и до каквих последица ће то довести. Када образложење садржи неке податке, ту се обично представљају неке користи које ће донети уговорни аранжмани (нпр. повољне камате за будуће кредите), али не и економска анализа која би доказала да је управо тај начин за решавање одређеног проблема био најисплативији за Републику Србију. С друге стране, изостаје поређење тих користи са штетом за коју се разложно може претпоставити да ће настати услед одсуства конкуренције у јавним набавкама, нарушавања јединства правног система и успоравања процеса европских интеграција (поновљене критике у вези са преговарачким поглављем 5).

Тако се у последњем Извештају Европске комисије за Србију, као једна од три приоритетне препоруке за поглавље 5. (јавне набавке)¹, наводи следеће:

У наредној години Србија треба нарочито да: обезбеди да међувладини споразуми закључени са трећим земљама и њихово спровођење не ограничавају конкуренцију неоправдано и да поштују основна начела јавне набавке као што су транспарентност, равноправан третман и забрана дискриминације, у складу са националним законодавством и правним тековинама ЕУ

Устав Србије садржи могућност да се избегне примена домаћих закона кроз закључивање међудржавних споразума, што је често повезано и са кредитним аранжманима. Ова могућност се користи за искључивање конкуренције у јавним набавкама и код јавно-приватних партнерстава. Устав Републике Србије, у члану 194, уређује хијерархију националних и међународних правних аката. Њиме је прописано да је правни систем Републике Србије јединствен, и да сви закони и други општи акти морају бити у складу са Уставом. Исти члан каже да су „ратификовани међународни уговори и општеприхваћена правила међународног права“ такође део правног поретка Републике Србије и да „ратификовани међународни уговори не смеју бити у супротности са Уставом“. Закони и други општи акти не смеју бити у супротности са ратификованим међународним уговорима нити општеприхваћеним правилима међународног права. Имајући то у виду, међународни споразуми могу искључити примену антикорупцијских механизма који су прописани у законима, али не и у Уставу. Као што је већ истакнуто, у фази припреме ових споразума, ресорна министарства и Влада ни су у обавези да спроведу јавну расправу нити други вид јавних консултација, тако да грађани немају прилику да укажу на ризике од корупције или на друге штетне појаве. Парламент може усвојити или одбити такве споразуме у целини, али их не може мењати. У одсуству других механизма, тренутно једино Народна скупштина има могућност да спречи потенцијалну штету, тако што ће размотрити да ли је предлог закона о ратификацији међународног уговора у складу са Уставом, остатком правног система и стратешким документима, и посебно, да размотри очекиване ефекте предложених решења са становишта економске исплативости и последица по владавину права и спречавање корупције. Када се одобравају међудржавни споразуми, ово разматрање требало би да покрије ризике повезане са могућношћу да такви споразуми доведу до заобилажења примене постојећих законских обавеза у погледу транспарентности и обезбеђивања конкуренције.

Међудржавни споразуми у пракси служе као правно покриће за унапред постигнуте директне договоре, где се посао додељује без надметања и транспарентности. У ствари, кроз сам међудржавни споразум се најчешће поставља само општи оквир за сарадњу, укључујући и могућност изузимања из поступка јавне набавке, након чега се закључују уговори за конкретне послове. Ови потоњи уговори не морају да добију одобрење законодавног тела, а често нису ни објављени. Оваква пракса више не представља изузетак од примене правила, већ је постала главни вид закључивања уговора за највредније послове, нарочито када је реч о инфраструктурним објектима. Ни Устав ни закони не пружају гаранције да ће сви уговори које

1

https://www.mei.gov.rs/upload/documents/eu_dokumenta/godisnji_izvestaji_ek_o_napretku/serbia_report_2_020_SR.pdf

закључује извршна власт бити објављени, нити је објављивање уговора о располагању јавним средствима услов за њихову валидност. Многи такви уговори нису објављени ни у пракси, нарочито када је основ за њихово закључивање био међудржавни споразум, а нису доступни ни на основу захтева за слободан приступ информацијама. Нема препреке да све описане видове разматрања међудржавних споразума, који стоје на располагању Народној скупштини, примени и Влада Србије, пре него што уговор буде закључен и достављен Скупштини на ратификацију.

Било би добро да такво разматрање постане законска обавеза, коју ће Влада Србије редовно примењивати. Закон о закључивању и извршавању међународних уговора ("Сл. гласник РС". бр. 32/2013) у свом члану 5. прописује да "Предлог за покретање поступка за вођење преговора и закључивање међународног уговора подноси орган државне управе у чији делокруг претежно спадају питања која се уређују међународним уговором, упућивањем Влади предлога основе за вођење преговора и закључивање међународног уговора." Истим чланом предвиђено је да "предлог основе треба да садржи нарочито уставни основ; оцену стања односа са односном страном државом или међународном организацијом; разлоге због којих се предлаже закључивање уговора; основна питања о којима ће се водити преговори, односно битне елементе које уговор треба да садржи и предлог ставова делегације Републике Србије у вези са тим питањима; оцену потребе финансијских средстава за извршење уговора и начин њиховог обезбеђивања; нацрт уговора, као и друге материјале који се односе на преговоре, предлог састава делегације и предрачун трошкова за рад делегације." На крају, таксативно су наведени и прилози који обавезно морају да прате сваки предлог – "Уз предлог основе прилажу се мишљења органа државне управе надлежних за спољне послове, финансије и законодавство, као и органа државне управе у чији делокруг спадају поједина питања која се уређују међународним уговором." Када је писана Национална стратегија за борбу против корупције у Републици Србији за период од 2013. до 2018. године, а имајући у виду ове одредбе Закона о закључивању и извршавању међународних уговора и проблем који је уочен у пракси још 2008, Транспарентност Србија је предлагала, нажалост без успеха, да се у њој, као главни циљеви пропишу и следећи:

- Успостављање обавезе да се у преговорима који претходе закључивању уговора са страним државама, међународним организацијама и финансијским институцијама води рачуна о примени домаћих антикорупцијских прописа и
- Успостављање обавезе да се образложе користи које надмашују штету због одступања од примене домаћих антикорупцијских прописа

Због свега наведеног, потребно је да Влада, као и ресорна министарства, а нарочито Министарство спољних послова, Министарство финансија и Министарство правде, предузму одговарајуће мере како би се унапредио процес који претходи закључивању билатералних споразума са другим земљама и кредитних аранжмана, нарочито када такви споразуми искључују примену Закона о јавним набавкама и Закона о јавном партнерству за велике инфраструктурне пројекте, или када доводе до примене поступака који значајно смањују конкурентност.

Сматрамо да би поменути члан 5. Закона о закључивању и извршавању међународних уговора, у делу у који се односи на „предлог ставова делегације РС“, требало допунити на тај начин што би сваки предлог увек требао да садржи, као обавезан елемент, "примену прописа Републике Србије на уговоре који се закључују на основу међудржавног споразума." Поред тога, имајући у виду могућност коју прописује члан 7. став 3. Закона, према којој "Ако у току преговора текст међународног уговора не буде усаглашен због тога што нису прихваћени ставови делегације Републике Србије утврђени у основи, делегација ће у извештају навести разлоге због којих међународни уговор није усаглашен и дати мишљење и предлоге за даље вођење преговора" предлажемо да у случају наступања такве ситуације "предлози за даље вођење преговора треба да садрже анализу последица одступања од примене домаћих закона на уговоре који ће бити закључени на основу међудржавног споразума." На крају, сматрамо да наведена анализа мора да буде део извештаја о преговорима који је прописан чланом 9. Закона.

И пре него што дође до ових измена Закона, потребно је да Влада Србије унапреди праксу приликом закључивања међудржавних споразума, то јест, да се уздржи од даљег закључивања таквих споразума који доводе до тога да набавке и јавно-приватна партнерства уговарају без примене Закона о јавним набавкама и да објави све до сада закључене уговоре и споразуме на постојећој рубрици на сајту Владе (<https://www.srbija.gov.rs/dokument/179479/ekonomski-ugovori-i-sporazumi.php>)

До сличних ефеката као и међудржавни споразуми, само у нешто мањем обиму, доводи и доношење закона који предвиђају да ће се за један или за више пројеката који подразумевају јавне набавке или јавно-приватна партнерства.

Иако није једини пропис те врсте, најдалекосежније последице у овом погледу има Закон о посебним поступцима ради реализације пројеката изградње и реконструкције линијских инфраструктурних објеката од посебног значаја за Републику Србију ("Службени гласник РС", број 9 од 4. фебруара 2020).

Иако је само месец дана пре његовог доношења усвојен нови Закон о јавним набавкама, у циљу усклађивања са правилима Европске уније, овај акт предвиђа да ће се пројекти вредни неколико милијарди евра уговорати по другачијој процедури.

И овај закон, као и његови претходници, попут оног који је донет у вези са пројектом „Београд на води“ и који је послужио као узор у неколико каснијих случајева, следе наопаку логику –ако је нешто „од посебног значаја за Републику Србију“, онда ће се уговорати уз примену правила која у мањој мери обезбеђују заштиту јавног интереса (пре свега транспарентност и конкуренција).

Доношење овог акта може се посматрати и као одговор на раније критике из ЕУ (нпр. у извештају ЕК из 2019²), у вези са поглављем 5 Преговора, да Србија превише често користи као изузетак од примене правила о јавним набавкама међудржавне споразуме.

Након што је овај „посебан закон“ усвојен, он се користи да се оно што је већ договорено са представницима других држава и њихових банака и фирми обавије у форму правног акта и некаквог поступка за одабир понуђача.

Закон се односи на пројекте изградње и реконструкције јавне линијске саобраћајне инфраструктуре (путна, железничка, водна и ваздушна), „од посебног значаја за Републику Србију,“ а који су то пројекти одређује Влада. И без посебне одлуке Владе као такви пројекти су одређени они који су вреднији од 50 милиона евра, а који ће се реализовати кроз неки облик јавно-приватног партнерства. Члановима 32. до 36. је одређено да се неће примењивати правила о јавним набавкама које се односе на „план набавки, претходно обавештење, начин доказивања обавезних и додатних услова за учешће у поступку јавне набавке, рокове за подношење понуда и рокове за одлучивање Републичке комисије за заштиту права у поступцима јавних набавки.“ Изузимање из обавезе да се ове набавке планирају као све друге смањује се могућност увида у процењену вредност набавке и начин како се до те процене дошло.

Скраћење рокова за достављање понуда, утиче на смањење конкуренције, а могућност да наручилац закључи уговор иако је уложен захтев за заштиту права изложиће правна средства ризику од штете. Посебан закон такође ослобађа наручиоца од обавезе да од Канцеларије за јавне набавке затражи мишљење о томе да ли постоје ваљани разлози за примену преговарачког, уместо отвореног поступка. Поред свега тога, изричито се наводи да када постоје међународни споразуми, онда ће се примењивати правила која су дефинисана тим споразумима.

До највећих нарушавања система доводи примена чланова 37. до 48. овог акта. Наиме, ту се наводи да „нарочито у случају хитности и угрожености реализације пројекта“ (значи, може и у другим ситуацијама, а угроженост је наведена само примера ради), ако је урађена претходна студија оправданости са генералним пројектом, Влада може донети одлуку да се за пројекат или поједине фазе и активности пројектата не уопште не примењују правила јавних набавки већ „посебан поступак за избор стратешког партнера у циљу реализације пројекта од посебног значаја за Републику Србију“. Није јасно који би могао да буде разлог за то, осим да се посебни поступци „скроје по мери“ унапред одабраног стратешког партнера. Наиме, изричито се предвиђа, у члану 39. став 3, да ће Влада доносити уредбу са правилима за начин избора „стратешког партнера“ за сваки пројекат појединачно, уместо да та правила буду постављена унапред за све пројекте.

---

² https://www.mei.gov.rs/upload/documents/eu_dokumenta/godisnji_izvestaji_ek_o_napretku/20190529-serbia-report_SR_-_REVIDIRANO.pdf

Имајући све то у виду, једино решење је да се овај закон укине у целости или да се из њега бришу чланови 32. до 48, и да се на изградњу инфраструктурних пројеката примењују општи Закон о јавним набавкама и Закон о јавно-приватним партнерствима и концесијама.

Када је реч о другим одредбама овог посебног закона, које се односе на експропријацију и друга питања, и њих би требало решавати на системски начин, то јест кроз евентуалну промену и допуну прописа који се односе на те области, а не кроз стварање посебних правила само за једну врсту објеката од јавне намене. Међутим, то није непосредно везано за примену правила о јавним набавкама и ЈПП, па стога није предмет овог дела Оперативног плана.

Међу другим законима који су у примени а садрже основ за одступање од правила јавних набавки и јавно-приватних партнерстава, а чије поједине одредбе би требало ставити ван снаге, налазе се:

- ЗАКОН о посебним условима за реализацију пројекта изградње станова за припаднике снага безбедности ("Службени гласник РС", бр. 41 од 31. маја 2018, 54 од 26. јула 2019, 9 од 4. фебруара 2020, 52 од 24. маја 2021.)
- ЗАКОН о утврђивању јавног интереса и посебним поступцима ради реализације пројекта изградње инфраструктурног коридора ауто-пута Е-761, деоница Појате–Прељина („Службени гласник РС“, број 49 од 8. јула 2019.)
- ЗАКОН о утврђивању јавног интереса и посебним поступцима експропријације и издавања грађевинске дозволе ради реализације пројекта „Београд на води“ ("Службени гласник РС", бр. 34 од 14. априла 2015, 103 од 14. децембра 2015, 153 од 21. децембра 2020.)

Мера 2: Смањење ризика од корупције у вези са хитним набавкама за сузбијање пандемије

Активност 2.1: Објављивање свих информација о набавкама које су у вези са пандемијом ЦОВИД – 19

Носилац активности: наручиоци који су спроводили набавке, Канцеларија за јавне набавке (уколико је неопходно ради омогућавања објављивања одговарајућих информација на Порталу јавних набавки)

Рок: 15 дана по усвајању Оперативног плана

Напомена: потребно је за сваку од набавки објавити основ за непримењивање Закона о јавним набавкама, основ за примену посебног поступка, конкурсну документацију ако је сачињена, информације о томе на који начин је била обезбеђена примене начела из ЗЈН (2012) односно ЗЈН (2019), у мери у којој је то било могуће, информације о привредним субјектима којима је био упућен позив да доставе понуде и начину њиховог одабира.

Активност 2.2: Спровођење мониторинга и ревизије за набавке у вези са пандемијом ЦОВИД – 19, које су спроведене без примене Закона о јавним набавкама, почев од 15. марта 2020, односно набавки које су спроведене по посебним преговарачким поступцима без објављивања јавног позива почев од 1. јула 2020. и објављивање налаза мониторинга, односно ревизије

Носилац активности: Канцеларија за јавне набавке и Државна ревизорска институција

Рокови:

1. септембар 2021. за мониторинг

1. март 2022. за ревизију

Образложење:

Ни једним од аката који су доношени било током ванредног стања, или након њега, нису стављене ван снаге одредбе Закона о јавним набавкама. У доба када је пандемија почела у Србији је био на снази Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", бр. 124 од 29. децембра 2012, 14 од 4. фебруара 2015, 68 од 4. августа 2015). Такође, у том тренутку је већ био донет нови Закон о јавним набавкама („Службени гласник РС“ број 91/19), али је као почетак његове примене одређен 1.7.2020. У доба када је пандемија почела испрва су примењиване редовне процедуре јавних набавки. Међутим, наручиоци су убрзо почели да користе могућност да набавке врше без спровођења закона, а на основу члана 7. Према том члану, одредбе овог закона наручиоци не примењују на набавке „3) ради обезбеђивања основних животних услова у случајевима елементарних непогода или техничко –технолошких несрећа чије последице угрожавају животе или здравље људи или животну средину, у складу са прописима којима се уређује заштита од таквих непогода“.

Епидемија заразне болести заиста представља један од могућих разлога за примену овог изузетка. Исправност поступања наручилаца код примене овог изузетка зависи од испуњености објективних услова. У том смислу, кључни критеријум је неопходност да се набавка спроведе без примене другог поступка ради обезбеђивања основних животних услова. Није довољно да набавка (нпр. лекова или медицинске опреме) користи очувању живота људи, већ би морала постојати ситуација у којој се не може чекати ни да протекне период који је уобичајено потребан да се спроведе најбржи могући поступак јавне набавке (нпр. преговарачки поступак без објављивања јавног позива, за који је у пракси потребно око седам дана). Имајући у виду природу овог изузетка, законодавац није предвидео никакве механизме претходне провере испуњености услова, већ само могућност накнадне контроле оправданости. Битно је нагласити да је и код спровођења оваквих набавки наручилац био обавезан (чл. 7 . ст. 2 .) „да поступа у складу са начелима из овог закона“ (нпр. транспарентност, недискриминација).

Начин остваривања ових начела код изузетих јавних набавки није ближе уређен у самом Закону, већ искључиво (ако је уопште), интерним актима самих наручилаца. Услед тога, на пример, није била прописана обавеза да наручиоци објаве, макар након закључења уговора, информације о томе шта су набавили, од кога и по којој цени. Такве информације су једино били у обавези да достављају у својим тромесечним извештајима Управи (сада Канцеларији) за јавне набавке.

Убрзо се испоставило да је примена Закона о јавним набавкама била суспендована на други начин, који није у складу са његовим одредбама. Наиме, приликом покушаја организација цивилног друштва и новинара да прибаве документе који се односе на јавне набавке медицинске опреме и материјала, наручиоци су (Републички фонд здравственог осигурања) одбијали захтеве као недопуштене из разлога што су подаци садржани у документима који су означени степеном тајности „строго поверљиво“. Основ за то био је закључак Владе од 15. марта 2020. године, СП 05 број:00-96/2020-1. Наведени закључак Владе није објављен, тако да се не може да утврди да ли су ови наводи органа власти истинити. Такође, Влада Србије није поступала по захтевима којима је тражено достављање копије тог закључка.

Раније важећи Закон о јавним набавкама је предвиђао могућност да се неке набавке спроведу без примене Закона из разлога заштите безбедности, али су ти изузеци били везани искључиво за набавке у сектору одбране и безбедности.

У Закону о јавним набавкама чија је примена почела 1.7.2020. више нема изузетка који је познавао ранији закон. То за последицу има да се и код најхитнијих набавки мора спровести један од поступака који су прописани законом. Чланом 62. је прописано да је наручилац дужан да на Порталу јавних набавки објави обавештење о спровођењу преговарачког поступка без објављивања јавног позива које садржи образложење основности примене тог поступка. Међутим, Наручилац није дужан да поступи на горе описани начин у случају спровођења поступка „у циљу набавке ради обезбеђивања основних животних услова у случајевима елементарних непогода или техничко-технолошких несрећа чије последице угрожавају безбедност, здравље и животе људи, материјална добра или животну средину, у складу са прописима којима се уређују ванредне ситуације“. Ипак, на основу члана 109, „Наручилац је дужан да обавештење о додели уговора пошаље на објављивање у року од 30 дана од дана

закључења уговора о јавној набавци или оквирног споразума.“ Управо ова одредба је имала за последицу да су се информације о неким набавкама добара, услуга и радова, које су везане за сузбијање пандемије, појавиле у јавности, макар након закључења уговора. Објављивање тих штурих информација било је довољно да се закључи да у макар неким набавкама правила нису поштована³.

Имајући у виду да смањена транспарентност и одсуство конкуренције неминовно повећавају ризик од корупције у јавним набавкама, неопходно је да се сумње отклоне тиме што би били објављени сви релевантни подаци који се односе на ове набавке, те да затим буде спроведен мониторинг од стране Канцеларије за јавне набавке (ради утврђивања да ли су били испуњени услови за спровођење наведених набавки и да ли је било обезбеђено поштовање начела ЗЈН), а затим и ревизија (како би се, поред правилности, испитала и сврсисходност спроведених набавки).

---

³ <https://www.cins.rs/en/procurement-of-pcr-tests-from-egg-laying-hens-to-a-multimillion-deal-with-the-authorities>
<https://rs.n1info.com/vesti/a655704-agencija-za-sprecavanje-korupcije-andquotcesljaandquot-zorana-gojkovica>
<https://www.transparentnost.org.rs/index.php/sr/aktivnosti-2/pod-lupom/11844-upitna-zakonitost-nabavke-opreme-za-kovid-bolnice>

Мера 3: Побољшање примене Закона о јавним набавкама и Закона о јавно-приватном партнерству и унапређење њихових одредаба, на основу уочених недостатака

Активност број 3.1: Измене и допуне Закона о јавним набавкама

Извршилац: Министарство финансија и Канцеларија за јавне набавке (израда нацрта, спровођење јавне расправе), Влада и Народна скупштина

Рок: 1.9.2021 (за израду нацрта и почетак јавне расправе)

31.12.2021 (за усвајање измена и допуна)

Напомена/образложење:

Кроз измене Закона је потребно обезбедити:

1. Повећање броја и квалитета информација које ће бити објављене на Порталу јавних набавки, укључујући и оне које се односе на извршење уговора, као и на набавке на које се закон не примењује, броја понуда по поступку набавке, те повезивање са базама које се воде код других органа (нпр. Трезор, о извршењу буџета, подаци о извршеној ревизији, извршеном мониторингу и надзору, покренутим поступцима итд.) ради целовитијег увида о јавним набавкама и њиховим ефектима
2. Враћање обавезе (постојала у ЗЈН из 2012) да се објављују конкурсна документација и мишљења КЈН за преговарачке поступке без објављивања јавног позива
3. Укључивање информација о добрима, услугама и радовима које регистровани понуђачи могу да испоруче (према речнику јавних набавки), како би добијали аутоматски позиве за учешће у свим набавкама те врсте
4. Увођење обавезе за израду методологије на основу које ће Министарство финансија пратити извршење уговора о јавним набавкама, како би обухват и квалитет тог надзора били што већи и објављивање исхода надзора
5. Прецизирање у Закону питања која се уређују Правилником који се односи на мониторинг Канцеларије за јавне набавке, како би обухват био што већи а обавезе КЈН прецизније дефинисане, нарочито у смислу благовремености вршења мониторинга

(како би се неправилности исправиле пре наступања штетних последица) и обезбеђивања правовремене јавности информација о спроведеном мониторингу

6. Увођење обавезе да КЈН изради модел интерног акта наручиоца, како би се дала прилика наручиоцима да обухвате све битне аспекте јавних набавки које Закон у довољној мери уредио и спровођење мониторинга над применом правила о доношењу интерног акта

Напомена: Измене ЗЈН су већ предвиђене акционим планом за спровођење Медијске стратегије, до краја 2021, па је потребно проширити обухват тих измена и допуна Закона

Активност 3.2.

Измена правног оквира за јавно-приватна партнерства ради усаглашавања са правилима ЕУ, али и за решавање проблема који су уочени у досадашњој пракси, као и побољшање праксе у овој области и пре измена Закона.

Извршиоци:

Министарство привреде (уз учешће Комисије за јавно-приватна партнерства, Агенције за спречавање корупције, Канцеларије за јавне набавке)

Рок: 1.9.2021 (за израду нацрта), 31.12.2021. (за усвајање измена и допуна)

Напомена/образложење: Изменама правног оквира треба обезбедити следеће:

1. Омогућавање већег учешћа грађана у доношењу одлука о планирању јавно-приватних партнерстава и у праћењу њихове реализације;
2. Повећање транспарентности код јавно – приватних партнерстава и концесија;
3. Јачање ефикасности надзора над планирањем јавно-приватних партнерстава и извршењем уговорних обавеза приватног партнера;
4. Прописивање посебних мера надзора у случајевима када се антикорупцијски механизми из Закона о јавно-приватном партнерству не примењују услед постојања дозвољеног изузетка од примене тог закона (нпр. међудржавни уговори);
5. Прописивање казни за случајеве кршења правила о јавно – приватним партнерствима;
6. Унапређење правног положаја Комисије за јавно приватна партнерства у смеру јачања независности;

7. Објављивање информација о надзору над извршењем постојећих уговора о ЈПП, како би се грађани уверили у то у којој мери приватни партнер поштује уговорне обавезе.